

Otázky a odpovědi k událostem z 21. 12. 2023

19.7.2024 - Ondřej Moravčík | Policie ČR

Vyjádření Policie ČR k medializovaným tématům souvisejícím se střelbou na Filosofické fakultě UK.

Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Senátu Parlamentu České republiky obdržel zprávu Úřadu vnitřní kontroly policejního prezidia ČR, která vyhodnocovala střelbu na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy z 21. prosince 2023. Jelikož se v médiích objevilo spoustu nepřesností, rozhodli jsme se vybrat témata, která nejčastěji rezonují veřejným prostorem a která jsou součástí této zprávy, a opětovně je detailně vysvětlit. Záměrně vybíráme ta, která jsou nejvíce diskutovaná, protože naším cílem je skutečně maximálně transparentně informovat média a veřejnost.

Úvodem nám však dovoluji ještě jednou vyjádřit upřímnou lítost nad tímto neodůvodnitelným, neodpustitelným a nad to všechno nesmyslným skutkem, který připravil o život spoustu nevinných lidí a dalším desítkám způsobil nepředstavitelnou bolest. Není dne, aby na to zasahující policisté nemysleli a vězte, že naše síly se nyní upínají k tomu, aby se co nejvíce minimalizovala možnost, že se podobný hrůzný čin bude v budoucnu opakovat.

Témata, která bychom rádi veřejnosti ještě jednou dovysvětlili:

Po útoku Anderse Breivika v Norsku v roce 2011 byl zintenzivněn pravidelný výcvik policistů na zásah proti aktivnímu útočníku. Smyslem cvičení nebyla pouze taktická příprava, ale také identifikování slabých míst v tehdy nastavených postupech a zavádění změn ke zvýšení připravenosti hlídek. Výstupů je několik, ve spolupráci se zahraničními kolegy jsme zavedli následující opatření:

- zřízení nyní již osvědčeného institutu „velitel policie“,
- plošné zřízení prvosledových hlídek a zajištění jejich nadstandardní výzbroje a výstroje,
- alespoň dvakrát ročně pravidelná cvičení typu AMOK na všech územních odborech, obvodních a městských ředitelstvích PČR,
- novelizace školního vzdělávacího programu,
- plošný výcvik velitelů bezpečnostních opatření,
- zřízení pracovní skupiny PODPORA,
- spuštění informačního systému Evidence měkkých cílů a mnohá další.

Nad rámec těchto aktivit jsme spustili systém pomoci obětem trestné činnosti, začali pořádat semináře "Postup při mimořádných událostech ve školách a školských zařízeních" a připravili sadu opatření pro provozovatele měkkých cílů.

Připravit se na útok aktivního střelce a predikovat jej plnohodnotně nelze, můžeme však ujistit, že jsme skutečně výcvikově, materiálně i technicky na stejné úrovni (v mnoha případech dokonce vyšší) jako nejvyšší evropské státy.

Prvotní informace o nález mrtvé osoby v rodinném domě v obci Hostouň nehovořila o tom, zdali se stal obětí trestného činu. Zasahující hlídka totiž musela urychleně opustit dům z důvodu nález

nástražného výbušného systému a musela vyčkat na příjezd pyrotechnika. Prvotní úřední záznamy byly bez výjimky sepsány až "ex post", tj. po střelbě na Filosofické fakultě UK a především pak pod vlivem všech informací, které v tu dobu policisté již měli. Jinými slovy: Úřední záznamy byly logicky subjektivně ovlivněné informacemi, kterými policista disponoval v době jejich psaní.

Tento přístup je naprosto standardní a pro evidenci jednání plně racionální. Nazývat osobu „sebevrahem“ v úředním záznamu, který píšu po masové střelbě, by byl skutečně projev mimořádného cynismu zapisujícího policisty, a proto na všechny úřední záznamy musí být pohlíženo optikou času a vědomostí, kdy byly sepsovány, nikoliv optikou popisované skutečnosti.

Zasahující a vyšetřující policisté neměli žádnou informaci o tom, že by střelec plánoval či se aktivně připravoval na jakoukoliv masovou střelbu a možná spojitost jeho osoby se skutky v Klánovickém lese a Hostouni proběhlo skutečně až několik desítek minut před samotnou střelbou. V první fázi policisté pátrali po potenciálním sebevrahovi a po zjištění informací o tom, že je držitel zbraní, byly hlídky upozorněny na tuto skutečnost a čistě lingvisticky byl označen za nebezpečnou osobu, která má sebevražedné myšlenky. Od té doby, co jsme obdrželi informace o tom, že by mohl být ozbrojený a tím pádem nebezpečný **jsme bezpečnostní opatření nastavili na naprosté maximum a počet nasazených policistů a techniky byl naprosto totožný, jaký by byl v případě pátrání vrahovi.**

Z pohledu veřejného zájmu vnímáme tuto oblast jako nejproblematičtější a rádi bychom skutečně ujistili, že do pátrání po střelci byli nasazeni policisté a policistky v takovém počtu, jaký odpovídal závažnosti situace a optikou tehdy dostupných informací nebyl prostor pro navýšení sil a prostředků – nasazena byla zkrátka maximum, co nasadit šlo. Pátrání po ozbrojeném sebevrahovi, který je navíc potenciálně nebezpečný sobě a svému okolí, se ve své podstatě neliší od pátrání po osobě podezřelé z vraždy. Čas, kdy v komunikaci mezi hlídkami začal být střelec spojován s násilným trestným, nemění na jejich nasazení nic. **Pro zasahujícího policistu je totiž mnohem důležitější informace to, že je nebezpečný, nežli to, z čeho je podezříván.** Plně si uvědomujeme, že pod tíhou všech zveřejněných informací může být pro veřejnost matoucí orientovat se v časové ose, ale rádi bychom všechny požádali a důvěru – řídící, vyšetřující i zasahující kolegové a kolegyně opravdu nepodcenili žádnou z tehdy dostupných informací a do pátrání nasadili maximální možné kapacity.

Prvosledové hlídky **nebyly na místě určené k tomu, aby vytěžovaly kamerové systémy.** Jejich úkol bylo zjistit prvotní informace o hledané osobě a jeho možném výskytu. Vypátrat, zadržet, nikoliv hledat na záznamu někoho, u koho nevíme, v kolik do budovy přišel, co měl na sobě a jak celkově vypadal. Nebyl znám žádný konkrétní markant, podle kterého bychom jej mohli dohledat. Ex post jsme dokonce zjistili, že hledaný muž byl na záznamu jen v řádu několik sekund a není mu téměř vidět do tváře.

Vytěžování kamerových záznamů by tedy nevedlo k jeho identifikaci a jeho provedení by nepřineslo v daný okamžik žádnou novou informaci. Navíc kamerový systém v suterénu u ostrahy neumožňuje náhled na záznamy zpětně. Systém to umožňuje v jiných prostorách Filosofické fakulty UK, avšak nejedná se o zpětné zhlédnutí záznamu v tzv. zrychleném modulu, ale v reálném čase. Z tohoto pohledu se tedy jedná o zastaralý systém, což potvrdil i kompetentní zaměstnanec Filosofické fakulty UK.

V rámci komentáře pro zpravodajský server jsme uvedli, že policisté žádali přehrání kamerového záznamu a odpovědí jim bylo, že obsluha nemá možnost posouvat jej ve zrychleném módu, neboť to umí pouze nepřítomný kolega/kolegyně. **Tato žádost skutečně proběhla, nicméně nevyslovila ji prvosledová hlídka, ale kriminalisté, kteří šli dokumentovat pohyb střelce po objektu.** Toto vyjádření bylo plně v souladu s informacemi, které zazněly před Výborem pro bezpečnost Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, tj. kde brig. gen. Matějček přítomným poslankyním a poslancům vysvětloval, že systém neumožňoval zrychlené přehrávání v čase a bylo nutné na jeho

zajištění vyslat kriminalistické specialisty. Původní výrok o kamerovém záznamu byl zpravodajským serverem doplněn i o citace zástupce univerzity: „Je to tak skoro na všech vrátnicích, že obsluha nemá administrátorská oprávnění. Není jejich prací analyzovat záznam a ani do budoucna to neplánujeme,“ řekl bezpečnostní poradce Kalvach.

Stručně řečeno: **Prvosledová hlídka kamerový záznam nežádala, protože to není náplní její činnosti v takovýchto případech a požadavek směrem k Univerzitě Karlově zazněl až od dalších hlídek.** Současnou optikou kamerové systémy na Filosofické fakultě UK nedosahují vysoké technické úrovně a tato slova potvrdila sama univerzita.

Velké množství je relativní a zavádějící pojem. Typickým příkladem takového standardu jsou osoby, které se věnují sportovní střelbě, a u kterých není nic neobvyklého, aby vystřílely 100 a mnohdy i více nábojů v rámci jednoho tréninku. Je to v podstatě stejné, jako u jakéhokoli jiného sportu, tzn. pokud chci mít dobré výsledky, musím často a důkladně trénovat. Další běžnou praxí je, že zákazník zakoupí střelivo nejen pro sebe, ale i pro někoho jiného (pro jinou osobu, oprávněnou dané střelivo nabývat, třeba pro kolegu ze sportovního klubu nebo mysliveckého spolku). V případě střelce z Filosofické fakulty UK bylo ve výpisu z archivu modulu střeliva zjištěno, že standardní střelivo v ráži 9 mm Luger (celosvětově naprosto nejběžnější a nejrozšířenější střelivo pro krátké ruční palné zbraně) si **nakoupil v celkovém počtu 4200 kusů, avšak nikolinajednou**, nýbrž v několikaměsíčním horizontu, přičemž maximální množství nakoupeného střeliva v rámci jednoho **nákupu bylo 1000 ks.** Česká legislativa navíc požaduje pouze registraci zbraní, nikoliv střeliva. Ohlašovací povinnost má tak pouze prodejce, nikoliv koncový zákazník.

Z pohledu běžného uživatele tak můžeme říci, že nákupy v objemu, ve kterém je učinil střelec z Filosofické fakulty UK, nejsou nikterak výjimečné a nevybočují z běžných uživatelských standardů.

<https://www.policie.cz/clanek/otazky-a-odpovedi-k-udalostem-z-21-12-2023.aspx>